

Veiligheidsregio Drenthe

Aan protesterende boeren en sympathisanten die van plan zijn met trekkers en andere (zware) voertuigen de weg te gebruiken

Veiligheidsregio Drenthe
Postbus 402
9400 AK Assen
0592-324660
info@vrd.nl
www.vrd.nl

ons kenmerk
U201161

uw kenmerk

Datum
6 juli 2020

inlichtingen bij
VRD

telefoonnummer
0592-324660

email

onderwerp

Beperking uitvoering demonstratierecht

Geachte dames en heren,

De afgelopen dagen zijn verschillende groepen boeren met trekkers en andere (landbouw)voertuigen de weg opgegaan om te demonstreren tegen (voorgenomen) kabinetsmaatregelen die te maken hebben met de uitstoot van stikstof in relatie tot de bedrijfsvoering van agrarische bedrijven. Bij die gelegenheid hebben zich zeer verkeersonveilige situaties voorgedaan en zijn diverse wanordelijkheden opgetreden. Uit de mij ter beschikking staande informatie is gebleken dat ernstig gevreesd moet worden dat die situatie zich in de komende uren en dagen zal herhalen.

Overwegingen

Op, in ieder geval, 4 en 5 juli jl. zijn groepen boeren en sympathisanten met trekkers en andere (zware) landbouwvoertuigen op verschillende plekken (Jumbo te Beilen, GAE, knooppunt Hoogeveen, Coop te Gieten) in de veiligheidsregio de weg opgegaan om te demonstreren. In geen van deze gevallen zijn demonstraties op grond van artikel 4 Wom gemeld, zodat ik niet op voorhand beperkingen en voorschriften heb kunnen opleggen ter bescherming van de belangen zoals bedoeld in artikel 2 Wom. Die belangen zijn in de afgelopen dagen ook daadwerkelijk in het gedrang gekomen. Door de demonstraties is de doorstroming van het verkeer op verschillende plaatsen ernstig belemmerd, waarbij ook de verkeersveiligheid in het geding was. Het veroorzaken van (ernstige) verkeershinder door op de openbare weg te rijden met landbouwvoertuigen is in feite een bedoeld onderdeel van de betoging. Dergelijke belemmeringen betekenen evenwel niet alleen inbreuk op het verkeersbelang en de openbare orde op de wegen, het vormt ook een bedreiging voor de inzet van hulpverlenende diensten. De brandweer, ambulances en politie mogen bij de uitvoering van hun levensreddende taken niet worden gehinderd. Bij de demonstraties zijn ook wanordelijkheden ontstaan, waarbij gevaar is gerezen voor de bewoners van o.a. de gemeente Hoogeveen, Midden-Drenthe, Aa en Hunze en de bezoekers en omwonenden van Groningen Airport Eelde. Waarbij op het terrein van Groningen Airport Eelde ook materiele schade is veroorzaakt. Ik roep in herinnering dat dit beeld van de afgelopen dagen sterk overeenkomt met een aantal, uit het oogpunt van openbare orde onaanvaardbare situaties bij boerenprotesten uit het recente verleden. Ik wijs er verder op dat in de afgelopen dagen is gebleken dat bij de demonstraties, de daarmee gepaard gaande wanordelijkheden en de bestrijding daarvan, ook de COVID-regels niet in acht (kunnen) worden genomen.

Vanwege de in de afgelopen dagen gerezen situatie en op basis van de ervaringen uit het verleden ben ik dan ook van oordeel dat de in artikel 2 Wom genoemde belangen van de gezondheid, het verkeer en het voorkomen van wanordelijkheden ertoe nopen dat het demonstreren met behulp van voertuigen die geschikt en bestemd zijn voor gebruik in de landbouw, waaronder in elk geval trekkers (hierna: "landbouwvoertuigen"), op openbare wegen en plaatsen voor de komende dagen wordt verboden.

Daarbij speelt mede een rol dat ik, mede als gevolg van de opstelling van de organisatoren, niet in staat ben enige regie te voeren op de gang van zaken bij dergelijke demonstraties. Deze vinden onaangekondigd en op onvoorspelbare locaties plaats en daarbij worden bovendien zodanige middelen (landbouwvoertuigen) ingezet dat ik, als de demonstratie eenmaal gaande is, om praktische redenen niet voldoende in staat ben de gang van zaken zodanig in de hand te houden dat een ordelijk verloop is verzekerd en de belangen van artikel 2 Wom niet in het gedrang komen. In zoverre word ik geconfronteerd met een situatie van bestuurlijke overmacht. Dat maakt dat ik geen alternatief zie dan de te verwachten demonstraties zodanig te beperken dat ik voor de komende week, verbied dat die plaatsvinden op de wijze zoals hieronder is aangegeven.

Ik hecht eraan te benadrukken dat dit besluit geen algeheel demonstratieverbod behelst voor boerenorganisaties of individuen. Het staat hen vrij op alle andere manieren te demonstreren dan met behulp van landbouwvoertuigen op de openbare weg. Er dienen zich derhalve een onbegrensd aantal alternatieven aan voor betrokkenen om hun recht op demonstratie uit te oefenen.

Besluit

Ter bescherming van de belangen van de gezondheid, het verkeer en ter voorkoming en bestrijding van wanordelijkheden, besluit ik op grond van artikel 5, eerste lid, Wom, als volgt:

Demonstraties, waarbij landbouwvoertuigen worden ingezet op wegen in de zin van de Wegenverkeerswet 1994, de daaraan liggende parkeerterreinen en andere openbare plaatsen, zijn verboden.

Dit verbod geldt in het gebied van de Veiligheidsregio Drenthe, dat wil zeggen in de provincie Drenthe, voor de periode ingaande op maandag 6 juli 2020 om 20:00 uur en eindigend op maandag 13 juli om 7:00 uur.

Overtreding van dit voorschrift is strafbaar op grond van artikel 11, eerste lid, Wom.

Vorenstaand besluit laat onverlet mijn bevoegdheid om in andere voorkomende gevallen op grond van de wet andere voorschriften en/ of beperkingen te verbinden aan (andere) nog te houden demonstraties, dan wel deze geheel te verbieden.

Hoogachtend,

Plv. voorzitter van de Veiligheidsregio Drenthe,

H.F. van Oosterhout

Deze brief is een besluit waartegen u bezwaar kunt maken. U kunt binnen 6 weken schriftelijk en gemotiveerd bezwaar maken bij het dagelijks bestuur Veiligheidsregio Drenthe, Postbus 402, 9400 AK, Assen. Het bezwaarschrift dient door de indiener te zijn ondertekend en bevat ten minste zijn of haar naam en adres, de dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen bezwaar is gericht en de gronden waarop het bezwaar rust.

Postadres Postbus 24, 9410 AA Beilen
Telefoon (0593) 53 92 22
Internet www.middendrenthe.nl
E-mail gemeente@middendrenthe.nl

Aan de raads- en commissieleden
van de gemeente Midden-Drenthe

Bezoekadres
Beilen Raadhuisplein 1
ma, wo, vr 8.30 – 16.30
di 8.30 – 14.30
do 8.30 – 20.00
Smilde Elzenlaan 10
ma 8.30 – 12.00

Datum: 13 juli 2020
Behandeld door: Marco Hoogeveen
Zaaknummer: 1816981
Onderwerp: informatie aanpak COVID-19 en de demonstratie van 7 juli jongstleden

Bijlagen:

Geachte raads- en commissieleden,

De afgelopen week is een bewogen week geweest. Nu de maatregelen in het kader van het voorkomen van verspreiden van het COVID-19 virus sinds medio juni zijn versoepeld is er gelukkig steeds meer mogelijk. De beperking van de 1,5-meter afstand blijft echter nog steeds van kracht; in relatie tot het demonstratierecht speelt deze beperking ons nog steeds parten. Dat bleek onlangs bij de boerenacties in ons land en op 7 juli bij de boerendemonstratie bij Attero/Noblesse te Wijster.

Ik kan mij voorstellen dat het politieoptreden een behoorlijke impact heeft gehad op de omgeving. Echter, de demonstranten hebben bewust een keuze gemaakt om een eerder afgekondigd verbod, om met landbouwvoertuigen te demonstreren, te overtreden. Wat ik daarbij betreurt is dat zij ook jongeren hebben meegenomen naar de demonstratie. Omdat ten tijde van de aanhouding van sommige jongeren de identiteit niet kon worden vastgesteld zijn die kinderen meegenomen naar het bureau. Na vaststelling van hun identiteit is besloten om tegen de jongeren niet verbaliserend op te treden, maar hen onder de hoede te brengen van bureau HALT.

In deze brief geef ik u nadere uitleg over de bevoegdheden die ik als burgemeester heb ik het kader van de noodbevoegdheden op dit moment en in relatie tot het optreden op 7 juli in het bijzonder.

Achtergrond: aanpak COVID-19

In het kader van het inperken van de verspreiding van het COVID-19 virus is medio maart een zogenaamde GRIP-4 situatie afgekondigd. Omdat de dreigende crisis rondom het verspreiden van het virus geen gemeentegrenzen kent, is besloten om deze GRIP-4 af te kondigen om de verspreiding doelmatiger aan te kunnen pakken. Door het afkondigen van de GRIP-4 krijgt de voorzitter van de veiligheidsregio een sturende rol in een bovenlokale aanpak. Afstemming in de afgekondigde maatregelen gebeurt regulier in het Regionaal Beleidsteam (RBT), waar alle twaalf burgemeesters in Drenthe deel van uit maken. Overigens heeft de Veiligheidsregio Drenthe u ook op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen in het kader van de aanpak van COVID-19 middels het versturen van informatiebrieven.

Overhevelen van bevoegdheden

In geval van een ramp of crisis van meer dan plaatselijke betekenis, of van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, is de voorzitter van de veiligheidsregio ten behoeve van de rampenbestrijding en crisisbeheersing in betrokken gemeente *bij uitsluiting* bevoegd toepassing te geven aan bepaalde artikelen van onder andere de Gemeentewet, Politiewet en de Wet openbare manifestaties.

Met het oog op het bestrijden van de verspreiding van het COVID-19 virus heeft de voorzitter van de Veiligheidsregio Drenthe, gelet op de aanwijzingen van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en mede namens de minister van Justitie en Veiligheid, een aantal malen een noodverordening vastgesteld. De juridische grondslag voor deze noodverordeningen ligt in artikel 176 van de Gemeentewet en artikel 39 van de Wet veiligheidsregio's.

Uitwerking van de noodverordening

Het effect van de vastgestelde noodverordening is in de afgelopen maanden geweest dat het aantal besmettingen in onze gemeente beperkt is gebleven. Hoewel de noodverordening een beperking met zich mee bracht voor alle inwoners en gasten van onze gemeente, kon op deze wijze erger worden voorkomen. Door iedereen, zowel inwoners als toezichthouders, is hier een grote inspanning in geleverd. En hoewel de afgekondigde maatregelen ook beperkingen met zich mee brachten, die met name ook bij de (lokale) ondernemers goed voelbaar waren, mogen we best trots zijn op het resultaat dat we tot nu toe hebben weten te bereiken: een relatief klein aantal besmettingsgevallen in onze gemeente!

Noodverordening versus demonstratierecht

Op grond van artikel 39 van de Wet veiligheidsregio's heeft de voorzitter van de Veiligheidsregio *bij uitsluiting* de bevoegdheid om toepassing te geven aan de artikelen 5 tot en met 9 van de Wet openbare manifestaties.

Op grond van deze bevoegdheid heeft de voorzitter van de veiligheidsregio op 6 juli jongstleden een brief opgesteld, waarin is aangegeven dat er voor Drenthe voor de periode van maandag 6 juli tot maandag 13 juli een verbod van kracht was om een demonstratie te houden, waarbij landbouwvoertuigen worden ingezet op wegen in de zin van de Wegenverkeerswet 1994. De voorzitter van de Veiligheidsregio heeft dus gebruik gemaakt van de aan hem wettelijk toegekende bevoegdheden.

Toetsing door de rechtbank

Een belangengroepering van de boeren, Farmers Defence Force (FDF), heeft middels een kort geding de bevoegdheid aangevochten bij de rechtbank dat de voorzitter van de veiligheidsregio het demonstreren met landbouwvoertuigen mocht gaan verbieden. De belangengroepering is daarbij door de voorzieningenrechter in het ongelijk gesteld. De voorzieningenrechter heeft daarbij (voorlopig) geoordeeld dat de voorzitter bevoegd was om het besluit, tot het instellen van een demonstratieverbod met landbouwvoertuigen, te nemen.

De motivering van de voorzieningenrechter daarbij is dat hij van mening is dat er momenteel sprake is van een crisis als bedoeld in artikel 39 van de Wet veiligheidsregio's en dat de voorzitter van de veiligheidsregio's in staat moet worden gesteld om besluiten te nemen in verband met deze crisis. Om die reden is artikel 39 van de Wet veiligheidsregio's (de bevoegdheid om uitvoering te geven aan de artikelen 5 tot en met 9 van de Wet openbare manifestaties) overgedragen aan de voorzitter van de veiligheidsregio. De rechter is daarbij van mening dat dit ook voor de hand ligt, omdat juist bij demonstraties, waar grote groepen mensen kunnen samenkomen, de uitvoering van de COVID-19 maatregelen in het gedrang kan komen. Doel daarbij is om de gezondheid te beschermen, de verkeersveiligheid te waarborgen en wanordelijkheden te voorkomen.

Rol van de burgemeester bij de demonstratie op 7 juli

Zoals hiervoor is aangegeven zijn, in het kader ter voorkoming van verdere verspreiding van het COVID-19 virus, bepaalde bevoegdheden van de burgemeester overgeheveld naar de voorzitter van de veiligheidsregio.

Bij de demonstratie op 7 juli jongstleden bij de bedrijven Noblesse/Attero heeft de voorzitter van de veiligheidsregio gebruik gemaakt van de bevoegdheid om op te treden bij een demonstratie met landbouwvoertuigen zoals hij de dag daarvoor per brief had verboden. In de brief van 6 juli is ook kenbaar gemaakt dat overtreding van het afgekondigde verbod strafbaar is op grond van artikel 11, eerste lid, van de Wet openbare manifestaties.

Door de overheveling van de bevoegdheden in het kader van de artikelen 5 tot en met 9 van de Wet openbare manifestaties heb ik geen rol gehad in het politieoptreden van 7 juli jongstleden: de bevoegdheden lagen op dat moment bij de voorzitter van de veiligheidsregio. De actie op 7 juli is uitgevoerd in goed overleg met de voorzitter van de veiligheidsregio, de korpschef van de politie, het openbaar ministerie en de burgemeester. De geconstateerde overtredingen op de afgekondigde maatregel vallen verder onder het strafrecht; de bevoegdheid om daar tegen op te treden liggen bij het Openbaar Ministerie. Als burgemeester heb ik dus geen beslissende rol in deze gehad: de bevoegdheid tot optreden in deze lagen bij de voorzitter van de veiligheidsregio en het openbaar ministerie, die mij overigens ten tijde van het optreden wel hebben geïnformeerd.

Van de politie heb ik begrepen dat de aanhoudingen in goede orde is verlopen, zonder dat er geweld is toegepast. Daarbij geven ook de aangehouden demonstranten aan dat zij onder de omstandigheden op juiste wijze zijn behandeld.

Het grote aantal aanhoudingen vloeit voort uit het feit dat ten tijde van de aanhouding niet duidelijk was wie wèl en wie niet tot de demonstranten had behoord. Wie heeft deelgenomen aan de verboden wijze van demonstreren moet dus uit nader onderzoek gaan

blijken; zoals reeds eerder aangegeven ligt de verantwoordelijkheid hiervoor bij het Openbaar Ministerie.

Informatie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Marco Hoogeveen, medewerker veiligheidszaken, te bereiken via mailadres m.hoogeveen@middendrenthe.nl

Hoogachtend,
de burgemeester van Midden-Drenthe

M.F.V. Damsma

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke extending to the right.

Toelichting besluit verbod demonstraties met landbouwvoertuigen

Gisteren (maandag 6 juli) heeft de voorzitter van de VRD een besluit genomen rondom de demonstraties in de agrarische sector. In dit besluit zijn demonstraties waarbij landbouwvoertuigen worden ingezet op openbare plaatsen in Drenthe van maandag 6 juli 20:00 uur tot maandag 13 juli 7:00 uur verboden door de voorzitter van Veiligheidsregio Drenthe. We merken dat hierover vragen binnen komen van (met name) vrijwillige collega's. Dit begrijpen we heel goed, aangezien het besluit vanuit de VRD is gecommuniceerd. Hieronder lichten we graag een en ander toe.

Reacties van vrijwilligers bij de brandweer

Collega's uit de landbouwsector die ook brandweervrijwilliger zijn bij de VRD kunnen het als vervelend ervaren dat 'hun VRD' de demonstraties met landbouwvoertuigen verbiedt. Als brandweervrijwilliger verwachten ze juist steun van de VRD. Het is goed om te weten dat de VRD alleen een uitvoerende rol heeft bij de ondersteuning van de voorzitter van de VRD in zijn rol om de openbare orde en veiligheid te handhaven. De afweging of iets (verkeers)veilig kan is aan de politie en die adviseert de voorzitter.

Veiligheid

Het recht om te demonstreren is er nog steeds. De burgemeester, voorzitter VRD, politie, of de VRD hebben geen mening over de inhoud van het debat over stikstofregels. Er wordt slechts gehandhaafd op de Wet Openbare Manifestaties (WOM). Veiligheid is hierbij een belangrijk thema. En omdat de veiligheid onder druk staat, is deze maatregel genomen.

Wat is de WOM?

In het kader van de WOM (Wet Openbare Manifestaties) is er demonstratierecht. De burgemeester ziet daarop toe en heeft de bevoegdheid om voorwaarden mee te geven aan een demonstratie, of in voorkomende gevallen een demonstratie te verbieden. En dat laatste gebeurt meestal vanuit veiligheidsoverwegingen.

Iedereen in Nederland heeft het recht om te demonstreren

Dat kondig je van te voren aan en dan maak je afspraken over hoe het zal gaan. Iedereen mag dus kenbaar maken via dit recht dat je een andere mening hebt of aandacht wilt voor een onderwerp. Als er spontaan een actie ontstaat, dan wordt vaak een "WOM-brief" uitgereikt door de burgemeester. Hierin staat dan waar de demonstranten zich aan moeten houden.

Waarom ligt de beslissing nu bij de voorzitter van de VRD?

Als gevolg van de COVID-19 besmettingen is er een GRIP4 binnen de veiligheidsregio. En dat betekent dat niet de lokale burgemeester, maar de voorzitter van de Veiligheidsregio de taken in het kader van de WOM heeft. Die spreekt en handelt dan namens de twaalf burgemeesters in Drenthe. En de VRD ondersteunt de voorzitter bij zijn taak.

Waarom nam de voorzitter dit besluit?

De boerenacties van de afgelopen dagen waren niet aangekondigd en er zijn geen afspraken gemaakt over (verkeers)veiligheid of besmettingsrisico's in het kader van COVID-19. Via de media was aangekondigd dat er meer spontane acties zouden komen. De voorzitter, op advies van de politie, heeft een besluit genomen om dit soort blokkades met landbouwvoertuigen te verbieden. De uitgebreide toelichting voor het nemen van dit besluit is te lezen in de brief "[Beperking uitvoering demonstratierecht](#)" op VRD.nl.

Tot slot

De VRD is niet tegen de boerenacties. We zien de noodkreten van collega's en begrijpen de drang om te demonstreren. We wensen alle collega's die werkzaam zijn in de agrarische sector sterkte in deze bijzondere en ingewikkelde tijd. We hopen dat zij op een veilige wijze zijn/haar mening en noodkreet op een goede wijze bij de politiek onder de aandacht krijgen. Heb je vragen of wil je hierover in gesprek? Neem dan contact op met je hoofd IB.